Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 149. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЛИПНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 5, 1980 No. 149. VOL. LXXXVII.

ЗАКІНЧЕНО УСПІШНО 14-ТУ ПЛЕНАРНУ СЕСІЮ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ В ТОРОНТО

УСТІЙНЕНО ОДНОДУШНЕ ВІДНОШЕННЯ СКВУ ДО УКРАЇНСЬКИХ ДИСИДЕНТІВ. — ПОНАД 100 ДЕЛЕҐАТІВ І ГОСТЕЙ БРАЛО УЧАСТЬ У ДВОДЕННІЙ СЕСІЇ. — УХВАЛЕНО ВЗЯТИ УЧАСТЬ В МАДРИДСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ, ВІДЗНАЧИТИ 50-РІЧЧЯ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ; ПРИЙНЯТО БЮДЖЕТ І ПРИЙНЯТО РЯД ІНШИХ ПОСТАНОВ, ВАЖЛИВИХ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ.

Торонто, Онт. (В. Д.) — Від п'ятниці 27-го червня до неділі 29-го червня 1980 року, о год. 7-ій вечора відбулася в залі Українського Православного Інституту св. Володимира в Торонто, Онт., 14-та Пленарна Сесія Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ), у якій брали участь понад 100 делеґатів і гостей з Канади, Америки, Европи й Арґентини.

Сесія, яку вів у діловому дусі Президент СКВУ Микола Плав'юк, розглянула і передискутувала ряд проблем і технично-адміністраційних справ, та уліпшила їх розуміння, що напевно скріпить саму Президію Секретаріяту СКВУ та її діяльність для добра української діяспори.

Сесія Комісії Прав Людини СКВУ

В п'ятницю увечорі відбулася Сесія Комісії Прав Людини СКВУ, яку вів її голова, сенатор Павло Юзик, і на якій доповідачами були Микола Мороз і проф. Богдан Боцюрків. Сен. Юзик дав довший вступ про його працю в ділянці прав людини в Асамблеї НАТО під час Београдської Конференції та за останні два роки. В цій праці він завжди мав всебічну підтримку збоку урядів — Канади, ЗСА, Британії, Західньої Німеччини і Греції. Сенаторові полегшував працю серед різних урядових делеґацій той факт, що він редаґує спеціяльний тримісячний Бюлетень Асамблеї НАТО, який подає події з ділянки людських прав у тих державах, які підписали Гельсінкські Угоди, включаючи СССР і його сателіти; допомагає йому теж те, що він член підкомісії для „свобідного руху людей і ідей.

Згадуючи про Мадридську Конференцію, сен. Юзик сказав, що члени НАТО є тепер краще підготовані як в Београдській Конференції. На його думку, всі „Три кошики" Гельсінкських Угод повинні бути переглянені і продискутовані в Мадриді, включно з принципами національного самовизначення.

Проф. Богдан Боцюрків з Карлтонського університету в Оттаві подав детальну й глибшу аналізу руху спротиву в Україні, вказуючи на відмінний характер цього руху від інших подібних рухів. Це ставить перед українською опозицією в Україні, як теж перед українською діяспорою певні альтернативи. Прямо; чи українці ведуть „політику намірів" (інтенцій) чи „політику наслідків" (результатів). Безперечно, що мета руху — це поліпшення долі українського народу. З цього випливає також українська стратегія. На думку доповідача, одверта революційна акція, подібна до тієї, що ОУН і УПА вели під час і після Другої світової війни, була б стратегією самознищення, або щонайменше винищення цілої інтелектуально-політичної еліти українського народу.

Тому Українська Гельсінкська Група вибрала таку тактику, яку вона і переводить у життя. Її боротьба за права українського народу змушує Москву до певної оборонної акції, цебто — змушує ламати її власні конституційні постанови та міжнародні договори. Одним словом, дії української опозиції ведуть до дестабілізації совєтського уряду і ставлять під сумнів його леґітимність. В додатку західні держави не зацікавлені національними правами, тоді коли права людини мають універсальну привабу. Він теж згадав, що не можна не брати під увагу той факт, що між росіянами є люди, які не заперечують Україні права на самостійність.

Секретар Комісії Прав Людини СКВУ Микола Мороз говорив про підготовку СКВУ до Мадридської Конференції в трьох напрямах: 1) видання спеціяльного збірника „Гельсінкські Угоди й Порушення Прав Людини в Україні в роках 1975-1980,"; 2) конечність присутности представника СКВУ на Мадридській Конференції та 3) акція серед української громади в справах інформування не-українців громадян у різних країнах.

Проєкт збірника опрацював проф. Б. Боцюрків, а редактором призначено Марка Царинника. Збірник також включатиме ряд вибраних документів про Українську Гельсінкську Групу, становище політичних і людських прав в Україні, про русифікацію в Україні і т.п.

В дискусії брало участь багато учасників, які ставили питання до доповідачів. Присутній на сесії д-р Володимир Душник поінформував про підготовку до Мадридської Конференції в Америці, реферуючи про Конференцію Американських Етнічних Представників, включно з представником УККА, з представниками Державного Департаменту, та про можливість назначення офіційних консультантів з-поміж етнічних груп до офіційної американської делеґації до Мадриду.

Бюджетова нарада

Рівночасно з сесією Комісії Прав Людини в п'ятницю увечорі, 27 червня відбулася нарада в справі фінансів СКВУ, яку скликав скарбник СКВУ д-р Франко Мартинюк. Присутніми крім д-ра Мартинюка були: Василь Кирилюк (СКВУ); д-р Сергій Радчук, Іван Іванчук і Іван Геврик (КУК); Іван Базарко і Іван Винник (УККА). По ширшій нараді ствeрджено, що обидві країни — ЗСА і Канада — виконали свої фінансові зобов'язання до бюджету СКВУ за 1979 рік, вплачуючи визначені Третім Конгресом Вільних Українців від Америки — УККА — 44 відсотки і від Канади — 33 відсотки. Інші країни залягають зі своїми вплатами. Нарада прийняла прелімінарний бюджет на 1980 рік у сумі 125,000 долярів.

Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ

В суботу, 28-го червня, о годині 10-ій вранці розпочалася 14-та Сесія Секретаріяту СКВУ, яку провадив президент Микола Плав'юк. У Почесній президії засіли: о. митрат М. Харина (ЗСА), о. д-р С. Савчук (Канада) і предстваники країн: мгр Іван Базарко (ЗСА — УККА) — перший заступник і президент-елект на другу каденцію; Стефанія Савчук (СФУЖО) — другий заступник президента; Василь Кирилюк (КУК) — третій заступник президента; Володимир Котульський (Арґентина) — 5-ий заступник президента; Степан Мудрик (КОУГЦУ —

(Закінчення на стор. 4)

ВІД РЕДАКЦІЇ

З уваги на Свято Незалежности ЗСА, яке припадає в цьому році на п'ятницю, 4-го липня, це число „Свободи" друкується у четвер з датою суботи, 5-го липня. Чергове число газети друкуватиметься в понеділок з датою вівтірка, 8-го липня.

В Чікаґо відбулася демонстрація проти совєтської делеґації

Демонстранти біля будівлі „УМСА" в Чікаґо.

Чікаґо, Ілл. (Ол. Пошиваник). — У п'ятницю, 25-го червня ц. р., у Чікаґо в центрі міста перед будинком „УМСА", де гостювала совєтська делеґація, в обідню пору зібралося понад сотня людей на демонстрацію. Ця офіційна совєтська делеґація приїхала, щоб пропаґувати „мир і роззброєння" і тим самим відвернути увагу американської спільноти від злочинної совєтської інвазії проти Афганістану. Між членами делеґації був В. Матвеєв, голова совєтського „Комітету за мир", Н. К. Корольков, заступник посадника Москви. До цієї пропаґандивної місії навіть втягнули українського співака Дмитра Гнатюка, директора Київської опери.

У демонстрації взяли участь на заклик Комітету Оборони Українських Політичних В'язнів і Українського Конґресового Комітету — Відділ Іллиной українці. Учасниками були також жиди, білоруси, литовці, росіяни та інші національності. Вони ходили з транспарентами та роздавали летючки.

Совєтську делеґацію непомітно завели в будинок заднім входом і невідомо, чи вони бачили демонстрацію. В будинок, де перебувала делеґація, демонстрантів поліція не пускала. Одначе, з двадцятеро демонстрантів, затесавшись поміж працівниками будинку, проникли на третій поверх, але до залі зустрічі

(Закінчення на ст. 3-ій)

Представники ОДУМ-у відвідали УНС та „Свободу"

У першому ряді сидять (зліва) гості — члени Підготовчого Комітету Ювілейного З'їзду 30-ліття ОДУМ-у Микола Фурсик, Наталка Павленко, Андрій Шевченко (голова) та Оля Попов. У другому ряді стоять господарі — головний секретар УНСоюзу Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук, головний предсідник д-р Іван Флис та головний організатор Василь Оріховський.

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Головну Канцелярію Українського Народного Союзу та Видавництво „Свобода" відвідали представники Об'єднанняя Української Демократичної Молоді, члени Підготовчого Комітету Ювілейного З'їзду 30-ліття ОДУМ-у Микола Фурсик, Наталка Павленко, Оля Попов та Андрій Шевченко, голова цього комітету та референт зовнішніх зв'язків Ради Коша Старших Виховників ОДУМ-у, яка є крайовою централею цієї молодечої організації. Вони відбули дружні розмови з членами Головного Екзекутивного Комітету УНС та з редакторами „Свободи" й „Українського Тижневика". В цій зустрічі молоді гості-активісти ОДУМ-у поінформували господарів про діяльність Об'єднання Української Демократичної Молоді та про заплянoвані святкування для відзначення 30-ліття існування та праці ОДУМ-у, а зокрема про першу частину цих ювілейних святкувань — Ювілейний З'їзд ОДУМ-у, ЗСА і Канади, який відбудеться в днях 4-го, 5-го і 6-го липня ц.р. в осередку Української Православної Церкви в Бавнд Бруку. Після цього Ювілейного З'їзду відбудутъся на оселі ОДУМ-у „Україна" в Лондоні, Онтаріо, Канада, чотири ювілейні табори: спортовий, відпочинково-виховний, мистецький та табір вихівників, як також табори на оселі ОДУМ-у в Аккорд, Н. Й. У днях 30-го і 31-го серпня та 1-го вересня ц.р. відбудеться Ювілейна Зустріч ОДУМ-у „Україна" в Лондоні. На закінчення ювілейних святкувань ОДУМ-у відбудеться 29-го листопада ц.р. у Торонто з ініціятиви ОДУМ-у панель на тему „Перспективи існування українських організацій в діяспорі на початку XXI століття", до участи в якому запрошені представники інших українських молодечих організацій.

Дякуючи молодим гостям за відвідини, члени Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу запевнили їх про постійну моральну та матеріяльну піддержку УНСоюзу ОДУМ-ові та іншим українським молодечим організаціям у їхній виховній праці.

МОСКВА ПОСТУПАЄТЬСЯ

Вашінгтон. — До Вашінгтону прибув міністер закордонних справ Західньої Німеччини, щоб подати з першої руки докладні інформації про перебіг розмов канцлера Західньої Німеччини Гельмута Шмідта з генеральним секретарем ЦК КПСС Леонідом Брежнєвим. Участь у тих розмовах, як і в усіх інших, брав міністер Ганс-Дітріх Ґеншер.

Міністер Ґеншер потвердив попередні інформації, що Москва аж ніяк не погоджується на виведення своїх військ з окупованого нею Афганістану. З перебігу розмов як і з інших фактів ясне, що совєтські війська приготовляються на довший побут в Афганістані. Відкликання з Афганістану декілька тисяч бійців і около сто танків, про що з такою фанфарою повідомив президента Франції Жіскара д'Естена Брежнєв перед самою конференцією у Венеції, було звичайним підривним маневром, спрямованим на ослаблення спільного фронту демократичних країн. Маневр Брежнєва, який потрактовано як невдалу і примітивну тактику, спільного фронту на конференції у Венеції не послабив, а навпаки зміцнив.

Москва не могла не врахувати цього факту. І тому після довгих розмов і спроб натиску на Шмідта і його антураж, Брежнєв мусів поступитися, щоб поїздка Шмідта до Москви, на якій Москві так дуже залежало, не закінчилася комплетним фіяском. Крім Афганістану другою головною темою розмов Шмідт-Брежнєв було питання приміщення совєтських ракет нового типу з ядерними головками СС-20 в Середущій Европі, що Москва вже переводить та підготовою у відповіді на те приміщення американських ракет середнього засягу в країнах Західньої Европи. Шмідт пропонував трактувати це питання, як одну справу, але Брежнєв спочатку вимагав, як передумову дальших переговорів, занехання американського пляну розміщення ракет середнього засягу в Західній Европі. Коли однак Шмідт в імені Заходу категорично заперечив таку можливість, Брежнєв був змушений зрезиґнувати із своїх вимог і погодися на переговори без передумов.

У Вашінґтоні офіційні речники Уряду задоволені такою поставою Шмідта, яка заставила Москву поступитися.

Поширюються страйки в Ірані

Теґран, Іран. — Страйки в Ірані в теперішній ситуації є до тієї міри популярними, що вони навіть не привертають до себе особливої уваги. Тільки у випадку, коли вони загрозливі для функціонування держави, або для публічного здоров'я, стають вони проблемою для державних чинників. Саме таким є страйк працівників системи постачання води для Теґерану.

Страйки формально в Ірані тепер заборонені, але як у всіх інших випадках, так і в цьому закону ніхто не респектує, а тільки сила може заставити до послуху. Всі робітники водної системи, яких є около сім тисяч, вийшли на страйк, а частина з них, велика двотисячна група, зайняла її бюра. Страйк є висловом протесту робітників проти низьких платень. З огляду на інфляцію, яка є около 50 відсотків, держава перевела підвишки заробітних платень майже в усіх ділянках господарського життя, але чомусь поминено власне робітників водної системи.

Положення у постачанні води загострене великою посухою, яка панує тепер в північній частині Ірану, де лежить Теґран, опорожненими водоймищами та зростом запотребування під час дуже гарячого літа. Державна й міська адміністрації плянують впровадити пайкування води, щоб добитися мінімального забезпечення води всім мешканцям міста.

Загрозливим також є страйк лікарів у Теґрані. Покищо лікарі обмежилися до короткого демонстраційного страйку, ціллю якого є запротестувати проти екзекуції молодого лікаря д-ра Наріміза, якому прокуратор закинув, а на тій підставі революційний трибунал засудив його за „участь у підготові утечі в'язнів та за участь ув університетських заворушеннях". Міністерство здоров'я загрозило лікарям гострими карами за страйк, але, не зважаючи на це, лікарі згідно з рішенням їхнього масового віча страйк перевели.

Крім страйку лікарі переводять широку освідомну кампанію проти надужить ісламських фанатиків і урядових установ, які в значній мірі виконують доручення тих фанатиків. Крім віч і публічних виступів вони видають і розповсюджують багато звернень, маніфестів, листівок тощо.

Відбулася інавґурація XI-го вакаційного курсу УКУ

Рим, Італія, (В. Л.) — Інавґурація XI-го вакаційного курсу Українського Католицького Університету відбулася у неділю, 22-го червня о год. 4-ій по полудні, в соборі св. Софії. Її перевели: о. митрофорний Іван Хома, о. архимандрит Любомир Гузар, о. д-р Г. Гарванко і о. Петро Стецюк. Целебрував ректор УКУ о. митрофорний Іван Музика. Співали студенти Богословії і курсанти. Після св. Євангелія о. Музичка виголосив проповідь, нав'язуючи до євангельських слів про глибоку віру сотника, який просив Ісуса уздоровити його улюбленого слугу.

Провідник вияснив становище слуги — раба в старовині, рівне тягловій тварині, і звернув увагу на сьогоднішнє, зовсім відмінне значення слуги — служіння одні одним не як раби, але помічники один одному, бо й так сказав Ісус: „Я прийшов служити, не панувати", тобто взаємно помагати один одному, поодиноко і збірно.

Як діється це в державі, в суспільстві, так діється й у високій школі; як діється в інших наукових інституціях так і в УКУ, де професори служать своїм знанням студентам, а студенти служать професорам, сприймаючи їхне навчання і передаючи його іншим.

Після св. Літургії відбулася офіційна частина інавґурації, яку звеличив своєю присутністю Блаженніший Отець Патріярх Йосиф. Зібрані студенти, монахині й гості привітали його гучними оплесками. Декан Ф—Г факультету проф. Василь Лев привітав Патріярха, дякуючи Йому за здвигнення Українського Католицького Університету в Римі, який допомагає адептам науки здобувати знання, поглиблювати його і передавати другим. Тоді Патріярх привітав студентів промовою

(Закінчення на стор. 4)

ЧОРНОВІЛ ПРОДОВЖУЄ ГОЛОДІВКУ; ЗАСУДИЛИ ЛЕСЕВА

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Згідно з найновішими вістками з України, В'ячеслав Чорновіл не припинив голодівки, яку він почав ще 8-го квітня ц.р. на знак протесту проти провокаційного обвинувачення його у намаганні зґвалтування. Як відомо, цю провокацію вчинили органи КҐБ Якутської АССР, де Чорновіл перебував на засланні після семирічного ув'язнення в канцтаборах.

6-го червня ц.р. Чорновола засудили на п'ять років таборів. Вирок був оскаржений і його перегляд відбудеться не скорше як в половині липня. Засудили Чорновола незалежно від того, що на процесі не виявлено ніяких доказів для обвинувачення, а свідчення спеціяльно спроваджений з Ашхабаду жінки, що зізнавала проти Чорновола, було зааранжоване органами КҐБ. На безпідставність обвинувачення вказував теж адвокат. Сам Чорновіл зазнавав сидячи, з огляду на цілковите виснаження. Він переконаний, що йому можуть допомогти тільки дуже енергійні зусилля світової громадськости і української еміґрації, зокрема утворення спеціяльного комітету для його оборони, протестні листи та інтервенція в органів влади СССР.

В'ячеслав Чорновіл

У Сарненському районі Рівенської области перебуває в ув'язненні Ярослав Лесів. Його засудили на два роки таборів за „зберігання наркотиків" (стаття 229 КК УРСР). Як відомо, судження людей за переконання відбувається тепер в СССР під придуманими обвинуваченнями у кримінальних злочинах.

Ярослав Лесів викладач фізкультури з Івано-Франківської области, вперше був засуджений в 1967 році за злоґадну приналежність до Українського Національного Фронту. Шість років покарань він відбував у Мордовських таборах, потім був на засланні.

КОРОТКІ ВІСТІ

ОПОЗИЦІОНЕРИ ДО теперішнього режиму в Уґанді, Африка, які перебувають в сусідній Кенії створили політичну організацію, що її метою є повалити теперішній уряд, а на його місце створити новий на базі парляментарних виборів. Теперішньому урядові опозиціонери роблять різноманітні закиди, а в першу чергу те, що він опирається на збройні сили іншого сусіда Уґанди-Танзанії. Чи ця новостворена організація має якісь пов'язаня з колишнім диктатором Іді Аміном, якого скинено власне при допомозі війська Танзанії-невідомо.

В ПІВДЕННОЗАХІДНІЙ АФРИЦІ, Намібії, яка є під опікою Південно-Африканської республіки, владу перебрала рада міністрів, що складається з 12 членів. Говою ради став Дірк Мадж, лідер Демократичного „Турнгаллє" Об'єднання-Турнгаллє, німецьке слово, яке залишилося в тій країні ще з часу коли вона до 1918 року була німецькою колонією-, який обстоює принцип спільного з чорними керування країною. На запити репортерів він заявив, що ведена ним рада міністрів не є започаткуванням процесу для проголошення Намібії самостійною державою. В Намібії подавляюча більшість населення це чорні і радикальні їхні елементи домагаються передання влади у їх руки. Намібія багата різними рудами включно золотом та має діямантові поля. Не зважаючи на заприсяження нового керівного органу, представник Південної Африки і на далі має загальну контролю, а її збройні сили стоять залогами і забезпечують Намібію внутрі і зовні.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ у летунській катастрофі сина прем'єра Індії Індіри Ґанді потягає за собою чималі наслідки. За життя Санджея Ґанді проти нього була голосна опозиція, яка висувала різні закиди проти нього, а його противники навіть старалися поставити його під суд за попереднього уряду під різними претекстами. Тепер же голоси критики замовкли, зате загально говорять про великі здібності Санджея Ґанді, про його впливи серед передової молоді Індії, про його велике зрозуміння для шукання нових шляхів у державному житті Індії. Говориться навіть, що смерть Санджея Ґанді причинилися до захитання рівноваги у відношенні політичних сил в Індії, бо він був осередком молоді і нових елементів, а тепер ті сили залишилися без провідника і без духового центру.

ПРЕМ'ЄР ІЗРАЇЛЯ МЕНЕХИМ БЕҐІН перебуває у лікарні після серцевого припадку, який срався йому в часі парляментарної дебати, зверненої проти нього. Із шпитального ліжка він кермує державними справами. Серед політичних противників Менахима Беґіна почали поширювати думку, що він з огляду на стан здоров'я повинен уступити. Сам Беґін уступити аж ніяк не збирається, а його лікарі кажуть, що серцевий припадок був зовсім легкий, не залишив ніяких наслідків і за декілька днів він повинен повернутися до повного виконування своїх обов'язків. А обов'язки в нього під сучасну пору величезні, бо крім завдання прем'єра він керує ще міністерством військових справ, бо його кандидата на той пост після уступлення Вайцмана більшість урядової каоліції не хотіла акцентувати, а він не годився на її кандидата.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати виповненого разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У День Незалежности Америки

Пишучи про 204-річчя з дня проголошення Американської Незалежности годиться познайомитись із словами президента З'єднаних Стейтів Америки Джіммі Картера, який в минулорічному зверненні з нагоди Тижня поневолених націй так з'ясовує американське розуміння Свободи для всіх народів світу: „Як багато не змінився б світ в минулому поколінні, основна віра нашої країни в людську волю залишається постійною. Американці тепер, як у всіх часах нашої історії, залишаються непохитні у своєму переконанні, що воля і національна незалежність належать до універсальних природних прав людського роду. Пам'ятаючи нашу демократичну спадщину та наше зобов'язання щодо людських прав, скористаймо з цієї нагоди для повного потвердження нашого подиву для усіх тих чоловіків і жінок по всьому світі, що віддані справі волі".

Ця довша цитата із звернення Президента ЗСА, країни, яка не зважаючи на деякі труднощі у міжнародній політиці, створювані переважно комуно-московськими імперіялістами, залишилася лідером демократичного світу і надією багатьох свободолюбних, але тепер поневолених Москвою народів, повинна пригадати нам, що Америка й далі залишається головним бастіоном свободи і демократії, головним заборолом проти агресивних плянів кремлівських диктаторів і комуно-російського імперіялізму.

Багато дечого требаб б змінити, якщо йдеться про відношення З'єднаних Стейтів Америки до концепції визволення поневолених народів, але мусимо признати, що для кожного американського уряду, а також й приватних громадян цієї свободолюбної країни, незалежність є складовою частиною їхнього життя і вони готові активно підтримати кожен нарід, який не склав зброї і змагається за привернення своєї незалежности.

Американське Свято Незалежности, яке припадає кожного року на день 4-го липня, повинно відродити в кожного українця віру у світлу прийдешність для українського народу і відновлення нашої незалежности у золотоверхому Києві. Очевидно, для цієї цілі слід нам подвоїти наші зусилля, не тільки у відкритій боротьбі з комуно-московськими імперіялістами, але також у нашій інформативній праці за кордоном, головно у столиці ЗСА Вашінгтоні, щоб забезпечити собі належну допомогу країн вільного світу, та скріпити стан нашого посідання у цій та інших країнах вільного світу.

Отож, включаймося у відзначування Американської Незалежности і, як каже президент Картер, дякуймо Господеві за свободу і думаймо про тих, які такою свободою не втішаються.

ПРЕЗИДЕНТ ІРАНУ БАНІ—САДР закликає до злагіднаення внутрішніх відносин в Ірані, а аятолла Хомейні навпаки закликає до загострення. Урядове інформаційне агенство Парс розіслало промову президента Бані-Садр в одній із тегранських шкіл, у якій він остерігає, що вживання сили Ісламською республікою грозить революції. Він сказав: „Якщо в суспільстві, яке почало революцію, щоб позбутися ірраціонального насильства, ми стосуватимемо насильство, то ми матимемо попередній режим тільки в іншій формі". Іншої думки аятолла Хомейні, який знов закликав до чистки, в першу чергу до усунення з університетів різних інакше думаючих „доки там не запанує свята ісламська атмосфера".

П'ЯТЬ МІЛЬЙОНІВ італійських робітників провели чотирогодинний страйк для протесту проти ощадностевих заходів теперішнього уряду прем'єра Франческа Косіги. Страйк цей згідно з інформаціями з Італії, є „першим стрілом" акції, яку плянує робітництво Італії проти нових законів, що ними уряд хоче перевести боротьбу з інфляцією. Господарство Італії ввійшло в глибшу кризу. Воно особливо некорисно відбиває від господарства інших европейських країн, таких як Німеччини чи Франції, де, не зважаючи на застій, всетаки господарство розвивається, хоч сповільненим темпом.

М. Б.

„РОЗКАЖУ ВАМ ПРО КАЗАХСТАН"

„В Україні, недалеко містечка Канева, є велике село, що зветься Межиріччя. Це місце де народився Марко Николенко. Відти ще нині приходять листи до радгоспу ім. Жданова з натяками на те, що оце найвищий час старому Маркові повернутись до родинного місця. Та він тільки поблажливо усміхається, коли читає ці листи і похитує головою. Коли б тільки його свояки і друзі могли побачити його теперішню сім'ю з двадцяти дітьми, внуками, правнуками і праправнуками, коли вони зберуться довкола стола".

Герой розповіді

Хто цей славний Николенко, про якого розповідає американцям і цілому світові травневе число журналу „Совєт Лайф", присвячене Казахстанові? Хто цей козацький нащадок, який маючи в 1954 році понад 50 літ, нагло запалав ентузіязмом здобувати казахстанські пустарі для „родіни"?

Журнал вияснює: „Він був управителем зразкового колгоспу в Україні і йому добре поводилось. Його два дорослі сини, Генадій і Володимир, студіювали в агрономічному інституті. Його донька закінчила власне медичну школу. Він міг спокійно проживати".

Але його дух не був заспокоєний, — пише кореспондент „Совєт Лайф". Він тільки удосконалював те, що перед ним зробили другі. Він бажав започаткувати новий колгосп".

Марко „зголосився добровільно" до Казахстану, пише автор репортажу. Але дальше каже він таке: „Николенко був призначений їхати до Казахстану і організувати там радгосп". Лиш дуже наївний американець може повірити, що той Николенко не був „добровільно" засланий у Казахстан, та що він був аж такий ентузіястичний совєтський патріот, щоб наразити свою дружину і четверо дітей на те, що їх ждало у Казахстані. А як воно там було? Цитую дальше слова з цього журналу:

„Він прибув до північного Казахстану у березні 1954 р., заосмотрений тільки урядовим документом про організацію радгоспу і мапою, яка визначала його границі. Він стрінув першу валку 520 добровольців на маленькій залізничій станції Біляєво. (Може дехто з живучих тепер у вільному світі колишніх засланців був у тій групі — мій запит?) Відти подались вони валкою у дорогу в степи".

„Казахстан — жорстоке місце"

Північний Казахстан — це жорстоке місце на прожиток", — пише „Совєт Лайф". В березні температура добігає 30° С, бувають навіть тоді снігові буревії. Це очевидно не пора оселюватись у степу. Але нема іншого виходу. Хіба ждати весни, коли шляхи розмоклі і непроходимі. Ждати — це унеможливити перевезення машинерії і втратити черговий рік для врожаю".

„Добровольці на чолі з Марком Николенком прибули на місце призначене на ферму, у згаданий березневий день. Снігова буря шаліла і не було де сховатись. Казах-провідник показав їм місце призначене на ферму на краю малої долинки, де сніг, коли тане, творить невеличкий водний резервуар, що буде досить на початок".

Та Николенко не дбає про воду. Перше — вияв патріотизму. Він як той Колюмб „сам зробив малу діру у замерзлому ґрунті, встромив туди держак і підніс червоний прапор." Не зачав, одначе, праці молитвою як годилось би. „Приявні похилили голови у мовчанці".

Влада очевидно подбала за „добровольців". Найшлись шатра. „Табір нагадував дослідників полярних країн на кригах моря".

Дехто з „добровольців" бунтувався. Готові були вертатись. („Гай, гай, чи то можливо повернутися навіть правдивим „добровольцям"...) Безкраю степ без одного корчика на овиді, ні потічка, ні річки — як це можна полюбити? — питається автор. Добровольці мали сумнів, чи тут загалом можливо жити. Николенко мав важке завдання, щоб переконати прибувших, щоб не попадали у відчай. Але були й ентузіясти. Чоловіки натирали снігом лице і руки, вмиваючись. Незабаром розніссся запах просяної зупи із польової кухні". Скільки часу взяло, щоб таку „тьохніку" туди приволікти по снігових бездоріжжях, — автор не згадує.

Нині — двадцять п'ять літ після поселення, — описує кореспондент „Совєт Лайфу", — „радгосп це рай: Село купається у садах. Асфальтові шляхи, виглядають наче прорізані через гаї тополь, беріз і в'язів. Словом усе як в Україні. Яринний город на 60-ти гектарах. Є навіть вулики з бджолами. І людям живеться як у раю: літра молока 15 коп., кілограм картоплі 6 коп., а яблук 15 коп. Коли все таке дешеве на радгоспному ринку, не оплачується мати присадибні городи як в Україні. Робітник заробляє 200 рублів на місяць (візьть до уваги: лікар заробить в Україні тільки 140 руб. на місяць!) Біля сотні родин мають автомобілі!" Чи не рай на землі?

Свідоцтво трагедії

Не вірите яке „радісне і щасливе життя" родини Марка Николенка в Казахстані? Погляньте на світлину, яка пишається в журналі поруч поля, мабуть, капусти: лиця Генадія і Володі мають вираз типових совєтських бюрократів, лиш на лиці матері побачите свідоцтво трагедії, яку пережила родина Николенків. А й сам Марко виглядає як зламана людина, як дуб, якому підірвано коріння.

Марко тільки похитував головою, — як каже автор репортажу, — коли згадав про поворот в Україну. Нема Маркові вороття... Може поїде у рідний Канів поглянути ще перед смертю на Дніпро, але навіть не мріє про те, щоб кости його

(Закінгення на стор. 4)

ЛЕМКІВСЬКА ГОВІРКА

КВІТ ПАПОРТИНИ

(Івасеві Керницькому)

Где тя, Ваню, на Івана Купала мисьлом шукати? Літаш, як тота ясківка з єдиного гнізда на друге, лем мусиш тото пам'ятати, же ясківка все вертат до свого старого гнізда, то значит, до Ню Йорку.

А докля Ти в горах, в наших других Карпатах, засьвіт си, Ваню, яку шварну ліхтарку, і ид до леса шукати квіт папортини.

Она деси квитне на Купала, тівко не знати, в якім лісі. В Ню Йорку певні не заквитне, а як заквитне на Бродвею, то не з ліхтарков, лем з фузийов мусиш квіту шукати.

Повідают, же квитне в Гантері, або за „Ужгородом", што стоїт на Союзівці, або на Верховині.

Не идь, Ваню, за квітком папортини аж до Вайдлвуду, бо го на піску не найдеш, (лем живі квітки), тримайся горів, і ходь за квітком аж дотля, покля го найдеш, і по листочку роздаш вшитким тотим Іванам, што з Тобов разом святкуют і ся бавят.

Ци ся так гучні бавят без палюнки, не моглабим тото повісти. Таки часи гнеска настали, же палюнка юж шкодит, і навит пахати єй нетра.

Пахай си, Ваню, того гірске повітря і тот вітер, бо они тя певні виздоровят більше, як тоти дохтори.

Гнеска, на Івана Купала, хцу Ти, Ваню, повісти, же нам ся в Ню Йорку цне за Тобом. І в Клюбі Тя треба, і під Народним Домом, тівко не в „Лисі Микиті".

Штос у Ню Йорку бракує, як Тя, Ваню, невидно, бо вшитки привикли до того, же мусиш медже людми бити.

Ясківки вертаются в ярі, а Ти, Ваню, приїжджай на осінь здравий, шварний, і крепкий, як тота криницка вода.

Тото Ти жичит сусідка зза ріки.

Лемкиня

З НАШИХ БУДНІВ

ПІД ІВАНА КУПАЛА

Це діялось, так би мовити, напереломі, коли підписаний був уже, славити Бога, ближче життя й подальше смерти. Тоді, немов крізь сон пригадую, одного разу відвідали мене в лікарні мої добрі бібрецькі земляки, — але ж не панство Татухи, а чуточки за них молодші Нуся і Данило Мохи; що й запросили мене вже від тоді на вакації, на свою „Мохівку" (вона зараз коло Глен Спею, якщо пригадуєте...)

А згодом учинила те саме дорога-золота Оля Кобзяр, коли підписаний відлежувався у „санаторії" пана Кефора в Ню Йорку.

— А не забудь! — напоминала мене, — як тільки літнє сонічко засяє, приїжджай негайно до Гантеру, де ждатиме тебе „Ксеня" — з відкритими дверями і раменами, і жовті рожі під вікном, і щебетлива річка з гостинними каменями, і наш славний Еко, з Мамою, Лясею, Дуфтою, із красними картинами, — своїми і синівськими!..

А далі мило Оляні слова раптово обривалися в моїй свідомості, ніби несподівано завмерла далека пісня, — десь, у глибокому яру... І все те здавалося мені в той час таке далеке, нереальне, нездійсненне, неначе відірвані фрагменти образів з театру абсурду... Літо... вакації... „Ксеня"... Союзівка... „Мохівка"... Чи діждуся я такого щастя, щоб їх колись ще оглядати, їх повітрям віддихати, їх соняшним чаром навтішатись?.. Здавалося мені в той час, що мої добрі земляки і пані Оля, маючи перед мною міражі прийдешніх вакацій, неначе б бажали в той спосіб скріпити в мені віру в себе самого і моє щасливе повернення до життя.

Аж, ось, дивіться, не минуло і півроку з того часу, а нині везе мене, як самого пана-цісаря, мій добрий опікун, Стефко Крижанівський, з одних вакацій — на другі, з рідної Союзівки, до такого ж Гантеру — на відкриття сезону!

— А щоб ти знав і пам'ятав! — пригадує мені подорозі, — що ти приїдеш до Гантеру на самого Купала, із тієї празничної оказії там шикується велике свято фаєрверків! — може навіть більше за те, що відбулося в Ню Йорку з нагоди 200-річчя Америки! І на цей світляний зліт позлітаються світлячки, чи то пак святоіванські вогники, з усіх-усюдів — і з „Кобзярівки", і з Карпатії", і з „Марічки", з-під „Гражди", і від Вижницьких, а може й від пана полковника Лопатинського примандрують партизанським рейдом!

Гей, люди добрі, хто говорить таку єресь, що тепер неможливі чуда — в наші супер модерні часи?!

Ікер

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ГАЗЕТА ЦІКАВИТЬСЯ УКРАЇНСЬКОЮ СПРАВОЮ

Філядельфія, Па. (Дзвінка Швед). — Під час інтерв'ю з Гаралдом Вігендом, редактором філядельфійського щоденника „Філядельфія Інквайрер" та Майком Смайлі, Леся Стахів-Дяченко, Слава Галавей та Дзвінка Швед, члени Ліґи проти Знеславлення Українського Імени, поінформували про українську спільноту в ЗСА та події в Україні.

Гаролд Вігенд, який від 1964 року до 1970 року був головним редактором цієї газети, завжди цікавився справами української громади, прикладом чого може послужити його стаття про Валентина Мороза, перша стаття з цього циклу, та стаття надрукована в цій газеті у середу, 18-го травня ц. р. п. з. „Українці борються за культуру".

Олена С. Процюк

ЗАВДАННЯ ДЕЛЕҐАЦІЇ СФУЖО У КОПЕНГАҐЕНІ

Делеґація СФУЖО складається із членок українських жіночих організацій об'єднаних у СФУЖО. Наші організації є різноманітні так під оглядом їхніх світоглядів, як і під оглядом особовости окремих членок, яких вони відряджають на Світову Конференцію Жіночої Декади Миру і Поступу, що відбуватиметься у липні у Копенгагені.

Одначе ця різноманітність світоглядів і особовостей находить спільну площину жіночої тематики Конференції Декади, з в цій площині спільну плятформу оборони української жінки, а з цим неї оборони рідного краю. Цей елемент є дуже сильний та включає жінку — політ в'язня, жінку-робітницю, жінку-матір і об'єднує усіх членок делеґації. Нашим же завданням є повідомити світ про про українську проблематику.

Жіночий рух

Другим, важливим завданням делеґації є повідомити світ про світовий, незалежний український жіночий рух, українські жіночі організації, які діють у різних країнах світу, та в яких вони можуть свобідно розвиватися та працювати. Таких незалежних організацій немає в Українській ССР, а совєтський „Жіночий Комітет" є може почванитися своїми членами-організаціями в краю, дармащо він чваниться співпрацею із жіночими організаціями поза кордонами Совєтського Союзу, через Міжнародну Жіночу Демократичну Федерацію, якої він є членом. У склад цієї Федерації входять 129 крайових організацій із 114 країн, у цьому числі також і з Америки. Скріплювані тісними взаємовідношеннями, вони становлять не абияку силу...Наша Світова Федерація Українських Жіночих Організацій мусить преставити себе якнайкраще — бути всебічно поінформована про всі питання і з'єднана.

Є ще й третє важливе завдання, яке випливає з діяльности наших жіночих організацій. Це відповідальність за ці маси нашого жіноцтва, які опинилися поза межами рідного краю, а їхні діти вже народились „на чужих, хоча своїх" землях. Оборона інтересів цього жіноцтва і громад, серед яких працюємо, належить до нашого обов'язку. Згадаймо українську жінку селянку в Південній Америці і взагалі невідрадне положення жінок у цьому суспільстві. Згадаймо про нашу жіночу молодь ув індустріяльних країнах світу.

Ми, організовані жінки, відповідаємо за піднесення їхнього морального і матеріяльного рівня, за їхню освіту, за їхню спроможність вільного вибору звання і праці за їхнє здоров'я. За спроможність розбудувати повноцінне життя. Яка шкода, що ми дуже, дуже часто забуваємо за цей обов'язок, який якраз збігається із цілями Конференції Декади у Копенгагені та її підтемою „Праця, Освіта і Здоров'я Жінки."

Підготова

Можна запитати, чи учасниці делеґації є підготовані до Конференції? СФУЖО доклало багато зусиль інформувати організації про Конференцію Декади, обіжниками, протоколами, врешті інформаційними листками які отримували зголошені делегатки.

У різних країнах відбувалися крайові жіночі Конференції Декади, в яких наше жіноцтво брало участь. На американському терені треба згадати хоча б конференції у Гюстоні, Вашінгтоні і Філядельфії. А також, наше жіноцтво в Ню Йорку мало нагоду прислуховуватися до нарад Об'єднаних Націй, або не-урядових організацій (НҐО). Мало читати матеріяли з цих нарад. Врешті, треба згадти і Конференцію у Мехіко, з якої винесено багато досвіду.

Передбачаємо багато праці на Конференції: участь у нарадах Форуму, до якого будуть мати доступ усі, власні імпрези-семінари, виставки тощо займе нам усім дуже багато часу, а Форум триває лишень 10 днів...

Як бачимо, завдання делеґації СФУЖО є важливі і не легкі, та хочемо вірити що наша делеґація, а також і ті, які їдуть поза її рямками їх подолають. Наша участь повинна бути серйозна, гідна і конструктивна — тоді вона сповнить усі ці завдання, що їх поклали на нас цей час і ця пора.

Людмила Ярко-Почтар

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ РЕҐЕНСБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Під час довгого кінця тижня з нагоди Дня Поминок, у днях 24-26-го травня ц. р. на Оселі УНСоюзу — славній Союзівці — відбулася третя товариська зустріч колишніх професорів і учнів Української гімназії в Реґенсбурзі, Німеччина. Підготовою зустрічі займався Організаційний комітет під проводом колеґи Зенона Бабюка.

Цьогорічну зустріч можна б назвати „ювілейною", бо це якраз минає 35 років від часу заснування гімназії в 1945 році та 30 років від останнього матурального випуску, який, після ліквідації й перевезення Реґенсбурзького табору, уже відбувся в Ульмі. Та ніхто ніяких „ювілеїв" не справляв, — про це майже не згадувалося, — бо це була сердечна, дружня зустріч товаришів шкільної лавки й спільного переживання, яких, крім належної пошани до своєї школи та виховників, в'яже та своєрідна дружба й близькість, яку стороннім людям справді нелегко пояснити. Тому, може, стороннім не було б зрозумілим, коли поважні на вигляд панове доктори, професори, інженери й інші достойності та не менше достойні пані раптово перероджувалися, щиро й тепло віталися, цілувалися і враз ставали „хлопцями й дівчатами" з пестливими йменнями, включно з напівзабутими „прозвиськами"...

Як звичайно, голова зі своїм родинним „штабом" прибув на Союзівку вже в п'ятницю. Друзі з Чікаго прибули автом в суботу ще перед світанком. Незадовго засів до реєстрації колеґа Дмитро Боднарчук. Решта з'їжджалася протягом цілого дня в суботу. Ще інші приїхали в неділю.

Одних пізнавалося моментально, до інших треба було кілька хвилин приглянутися. Особливо, якщо когось не бачилося біля 30 років... Влодка Мялковського, тепер лікаря-дентиста, який з дружиною прибув з Мюнхену, пізнається „зміся". Богдана Маланяка і Юрка Шулешка з Каліфорнії спершу „міряється" поглядом, а за кілька хвилин здається, що ми, за словами Богдана, ніколи й не розлучалися та „майже зовсім не змінилися". Учасники Другого З'їзду в 1977 році не мають труднощів пізнаватися і діляться споминами.

На всіх тих вітаннях і пізнаваннях швидко збігає час. Протягом цілого дня автоматично висвітлюються прозірки, що їх приготовив Зенон Фещак. Вони постійно притягають глядачів, бо крім всіх „колишніх" додано й картини з попереднього З'їзду. Коментуються вже й зміни за останніх три роки.

При обіді ще рух, хвилювання, зворушення; вітається прибуваючих, „вгадується", хто ще приїде, а хто ні — і чому... Коротка нарада, а потім знаєш з ким іти — хочеться бути з усіми й усюди.

На 6-ту годину всі „наново святкові" сходяться до Гостинниці на „коктейл". У загальному гаморі розгублено шукають за собою члени комітету.

На 7-му годину всі переходять до залі „Веселки", де починається святковий обід. Відкриває його, вітаючи всіх присутніх, голова Комітету Зенон Бабюк, і представляє присутніх на залі почесних гостей, а саме: проф. Матвія Мелешка; дир. Ярослава Сербина — колишнього посадника Оселі та голову Батьківського Кружка при гімназії; Миколу Кавку з дружиною — пластуна-сеніора, кол. співосновника й імпрезового референта Реґенсбурзького Пластового Коша; мґра М. Утриска з дружиною — пластуна-сеніора, кол. члена Таборової Управи; Миколу Лаврина з дружиною — спортового діяча й „симпатика" шкільної молоді, та інших.

Привітальне слово та спогад про організаційну історію Оселі та її управи виголосив Я. Сербин.

Проводячи дальшою програмою, колеґа Василь Лучків попросив кожного учасника представити себе й свою родину, що було цікаво, бо виявилось, що за цілий день не довелось з усіми особисто привітатись. Далі присутні з цікавістю оглядали фільм з теперішнього Реґенсбургу й околиць, що його виготовив і привіз Володимир Мялковський. Найцікавішим, мабуть, було подивитись на Оселю і „рідні" бльоки в новому вигляді, бодай ззовні побачити будинок своєї школи та трохи „проплисти" по Дунаї. Фільм, кольоровий і озвучений, з влучними поясненнями й коментарями самого Влодка, зробив миле враження. Після розвагового „відеотейпу", приготованого Богданом Маланяком, програму „перебрала" оркестра Богдана Гірняка. В той час прибув на залю „інкоґніто" проф. д-р Степан Горак. Але він був недовго, і не всім удалося з ним поговорити.

Музику й настроєвий спів Ігора Раковського кожен сприймає по своєму. Одні завзято танцюють, другі замріяно дивляться кудись і очима душі бачать щось тільки їм відоме, ще інші ловлять хвилини спільного перебування, щоб надивитись і наговоритись; дехто оглядає знімки — колишні — з юнацьких альбомів і теперішні — де діти й унуки... Під кінець забави наші лікарі й медсестри створили куток „Першої допомоги", але на щастя, всі так „відмолодніли", що з лікарської допомоги воліли не користати (за вийнятком деяких консультацій).

Хоча всі розійшлись далеко поза „пів до другої години", в неділю нікому не спиться. У їдальні вже від ранку розмови, сміхи, обмін враженнями. Надворі пожвавлено, клацають фотоапарати. Ще шумними групами йдемо до церкви. Це ж свято Зіслання Св. Духа. Церква прибрана зеленню. Урочисту Службу Божу відправляють два священики. Всі з одушевленням включаються до співу, і відчувається особливе, святкове, піднесення. Накінець отець вітає учасників з'їзду Реґенсбурзької гімназії та відправляє Панахиду за всіх спочилих професорів і учнів. Усі відрухово підходять ближче і єднаються в молитві. Могутній і щирий спів робить надзвичайно сильне враження. Не можу стримати тремтіння. Відчувається просто родинна близькість, і здається, що душі всіх Покійних є тут понад нами. Мимоволі навіть підношу голову, і хоча нікого не бачу — відчуваю їхню присутність...

Ще кілька хвилин після виходу з церкви — всі зворушені, скупчені, внутрішньо зосереджені, але скоро лиця роз'яснюються, і всіх опановує загальна радість, а ласкаве сонце й легенький вітрець ніжно пестять невидними цілунками.

Під час обіду — кожен стіл — окремий острівець у розбурханому морі почувань. По полудні переходимо до залі „Веселки", але по дорозі ще фотографуємося на площадці. Метушаться „фотографи", добігають відсталі друзі; нараз на мить завмираємо та спонтанним окликом захоплення вітаємо й приймаємо в обійми Лесю Данилович-Кизик, яка зломивши коліно, поспішно „скаче" на милицях.

Коротким зібранням проводить Зенон Бабюк та робить підсумки праці Комітету. Відчитано привіти від неприсутніх професорів і друзів. Подано фінансовий звіт із збірки на пам'ятник для директора Величка та справу його спорудження. Інформації про новостворений комітет для видання книжки про Реґенсбурзький Табір подав Ярослав Сербин, закликаючи до співпраці та підтримки цього вартісного задуму. Головою наступного З'їзду вибрано Ігора Масника з Вашінґтону, Д. К., який має дібрати сам свій „штаб".

На закінчення оглядаємо фільм із таборового життя. Привіз його з Канади колишній посадник Оселі Ярослав Сербин, а накрутив кол. директор УНРА і ІРО п. Гільц, прихильник українців, перед своїм виїздом з Реґенсбургу. Це цікавий і цінний документ часу, на якому зафіксовано різні ділянки таборового життя.

Дехто вже від'їжджає, слідом стелеться легка меланхолія... Але після вечері ще великою громадою ідемо на ватру. З першими іскрами твориться якась чародійна „метаморфоза" — зовсім зникають роки, забувається пройдений життьовий шлях, не відчувається ніяких недомагань і навіть зайвих фунтів, ми ж всі знову у своїй юності. Сидимо на величезних каменях чи стоїмо довкола, співаємо, слухаємо імпровізовані скечі, пригадуємо колишні епіграми, пластові гурткові пісні. Як і колись, найбільше всіх чарують „Леви". „Калини", цим разом скромніші. В шаленому танці кружляє Дора Масна-Ґенза. Верви в неї ще більше, як колись. Та догорає багаття, відрухово стаємо в коло, міцно сплівшись руками. І спонтанно в простір несеться:

(Закінгення на стор. 3)

„До людей доброї волі" — звернення невтішного батька

Оксана Явиляк

Наталя Явиляк

До людей доброї волі, української молоді, студентам, українським організаціям, Союзові Українок, особливо матерям, яким дорогі і близькі серцю рідні діти, всім віруючим, школярям різного віку:

Звернення

Допоможіть спасти дітей і сім'ю, які стали жертвою найстрашнішої у світі диктатури, жертвою есесерівського КҐБ. Вже третій рік моя сім'я та родина перебуває в „єжових рукавицях" КҐБ. Знущання, моральні і фізичні, допити, погрози не припиняються і по-сьогодні. Майже три роки, як я вибрав волю, порвавши раз і назавжди з московсько - комуністичним режимом.

Я, приїхавши до ЗСА, вирішив скористатися Гельсінкською угодою, яку прийняли і підписали керівники 35 країн Европи, ЗСА, Канади та СССР. Права людини стоять на першому місці в підписаній угоді. Керівники країн своїми підписами зобов'язалися дотримуватись усіх прав людини. Тільки Москва, нерахуючись з ніякими підписаними угодами та договорами, нехтує і і дальше тримає всі поневолені народи, особливо наш український нарід, у жорстокім терорі, поневолює і русифікує нашу рідну Україну. Українець на Україні є на другому пляні, незалежно чи то в школі, на роботі, у вищій школі (вузі), чи в черзі за житлом, пропискою у більшому місті, — всюди й завжди мають першенство „старші брати — визволителі" та їх яничари.

З політичних мотивів я попросив притулку у ЗСА, за що вдячний американському народові й Урядові за надання мені права на проживання у ЗСА. Я знайшов другу Батьківщину, вільну, дійсно демократичну державу, про багатство, життєвий рівень якої не мають навіть уяви на Україні прості і середні громадяни.

Вмотивовуючи свій неповорот і надіючись на справедливість міжнародного права, що дозволяє вибрати собі країну для постійного проживання, я сподівався дабитися дозволу виїзду для родини, злучення моєї родини зі мною на підставі прав, що їх гарантує Гельсінкська угода.

Але не з тим режимом можна мирно добитися успіху. Через рік я вислав для моєї сім'ї один, а потім другий виклики. КҐБ зі свого боку зробило все, щоб відмовити дружину від виїзду, вони старались розлучити нас.

Коли це не допомогло, пішли своїми звичними методами, якими користуються вже більше шестидесяти літ. Жажда крови цих нелюдів — це їхнє „життя" і їхнє існування. Невдача перевести дружину під їхнє диктування озлобила коґебістів і вони вирішили пімститися на дітях.

Старша дочка Оксана, яка вчилася у восьмирічній школі і займалася в секції волейболу, отримала запрошення до дитячої спортової школи, якою керує і тренує учениць колишній НКВДист Леонід Р. Відомий він не тільки здібностями у тренерській роботі, але і як звідник дівчаток, що є під його впливом. Довідавшись про це, я протидіяв звідси і мені через якийсь час вдалося вмовити дружину, щоб забрала дочку з тієї школи. Але початок вже був зроблений.

Продовжуючи навчання в іншій школі, Оксана зустрічається із знущаннями зі сторони учнів, вчителів і подібних. Закінчивши 8 кляс, дочка змушена була через знущання поступити вчитися до м. Тернополя, де знову слід і каґебівська тінь переслідують мою дитину.

В Тернополі Оксану прийняли в училище і порадили квартиру у, здається, пов'язаних з „органами" осібняків з роду В., у яких у минулому неславна співпраця з ворогами проти українських патріотів у час визвольних змагань. Крім того мати і дочка В. — легкого поводження. Спочатку Оксану заманювали в кіно, театри, потім — у ресторани, де знайомили її з різними „компаніями". Такою методою Оксану, відірвану від дому на 120 кілометрів, взяла під вплив банда, що нею орудує і керує КҐБ.

Трагедія має свій прецедент. Адже відомо багато подібних провокацій і садистичних вчинків, вчинених каґебівськими „червоносорочниками". Згадати б Миколу Горбаля, теж з міста Борщева, що став жертвою подібної розправи під час свого повторного ув'язнення. Нещодавно Чорновола спіткала така ж доля і теж з жахливим поновним терміном — п'ять років ув'язнення.

Володимир Івасюк, улюблений співець всієї вільної української молоді, всієї України й усіх українців за межами Батьківщини, товариш по перу і музиці Миколи Горбаля, замордований такою ж бандою, що діє і чітко виконує вказівки КҐБ.

Не відбувши ще заслання, Лісовий спіткав ту саму долю. Каґебівські кровопивці оволоділи своєю жертвою. Мою Оксаночку викрали нелюди і на протязі довгих двох місяців робили з нею все, що їм хотілося. Ані дружина, ні мої батьки й брати не знали про місце перебування Оксани.

Як довідався з листів, у моєї дружини вже не вистачало сліз, шукаючи, збиваючись з ніг. Так само шукали всі — батьки, брати, знайомі. Скільки здоров'я коштувало дружину ті дев'ять тижнів пошуку за дитиною. Зверталися в міліцію і інші дитячі уряди, але всюди всі були „безпомічні", не давали відповіді, хоч добре знали, де знущаються над дитиною каґебівські нелюди.

Після пошуків через дев'ять тижнів її знайшли, напівживою, скплюндрованою, з випаленим тавром на руці. Оксані потрібна була негайна медична допомога. Дружина положила її в лікарню, де вона лікувалася від виснаження і ран більше як два і півмісяця. Але „молодчики" з КГБ не зупинилися на цьому, адже їм дозволено все. Вони почали штурмувати лікарню, де лікували Оксану: били вікна, погрожували лікарям, щоб їм видали Оксану. Дирекція лікарні вимушена була подзвонити до моєї жінки, щоб забрала Оксану з лікарні, бо її хочуть викрасти знову. Дружина змушена була перевезти її в інше місто на лікування з м. Тернополя. Але через кілька тижнів все повторилося на новому місці. Погрози, терор і садизм повторюється і досьогодні.

Молодшою моєю донечкою Наталочкою теж „опікується" влада. В школі і на вулиці над нею насміхаються діти і вчителі, що її батько — „зрадник". Дитяче серце сприймає це зовсім інакше, ніж дорослі. Минулого літа, як вона була в дитячому таборі в м. Заліщиках на літніх вакаціях, Наталочка не змогла добути до кінця вакацій, інші діти стороняться її, вихователі настроюють дітей проти неї, насміхаються з неї тільки за те, що я вибрав волю.

Дружина вимушена була забрати її передчасно з табору. З телефонних розмов, листів та з інших каналів інформації я довідався, що дружину застрашили, щоб не подавала документів на виїзд, хоч я маю докази, що вона цього хоче, як і діти хочуть мати батька і волю. Докази листів, магнітофонні записи розмов знахсдяться у мене, як докази фізичного знущання над моєю сім'єю.

З останнього листа я теж довідався про тяжку і незаступиму втрату: моєї дружини батько помер 24-го травня 1980 року, а її мати — чотири дні згодом — 28-го травня. Такий тягар не під силу для однієї беззахисної жінки.

Наступив критичний момент для моєї сім'ї, дружини та дітей. Якщо вчасно не прийде допомога, може статися безповоротне. Надіюся на волю добрих людей, українські організації, студентську молодь, Союз Українок, а також на всіх віруючих, та на компетентні органи ЗСА, що прийдете мені на допомогу.

В зв'язку з загрозою і можливим фізичним знищенням моєї сім'ї, з сьомого липня до дванадцятого липня оголошую голодівку під ООН на знак протесту проти фізичної розправи над моєю сім'єю, та за право на злучення моєї родини зі мною.

Вірю в підтримку української громади і професійної спілки, де я працюю, у моїй акції протесту проти потоптання всіх прав і свобід у московській імперії.

Наступив час нарешті, коли вільний Захід почав дивитися реально на політику Москви. І думаю, що пора зрозуміти, що Москва поважає тільки силу, силу фізичну, силу військову, і силу згуртовання всіх народів проти москвсько - комуністичного поневолення народів та загарбання щораз більшої кількости країн Азії, Африки, Латинської Америки.

Наступив час, коли тільки єдність всіх вільних народів може спинити навалу новітнього Джінґісхана, що мріє будь-що-будь оволодіти цілим світом.

Просьба до молоді, студентів, матерів і всіх людей доброї волі, слати картки на адресу моєї сім'ї, щоб підтримати морально і духово на майбутнє.

Не дайте ворогам знищити безвинних дітей і їхню матір!

Адреса:
У.Р.С.Р.
Тернопільська область
м. Борщів
вул. Шевченка 13, кв. 4
Явиляк Марія Антонівна

Іван Явиляк — батько.

Товариська зустріч...

(Закінчення зі стор. 2)

Сіріли у сумерках півночі шатра,
Затонув у темному безрусі світ.
Лиш ясним промінням іскрилася ватра
І сипала зорям привіт...

Ясний місяць просто над головою, вдалині мерехтять зорі. Звертаю очі на освітлені вогнищем обличчя, — „Над ватрою постаті юні хлоп'ячі..." Губиться відчуття часу й місця. Союзівка чи Реґенсбурґ? Заворожені обличчя, промінюючі очі; тільки, хто тому високому юнакові посипав інеєм голову?

„Заслухались кедри Ґорґанської ночі"...

Ґорґанської. Баварської чи Кетскільської? Якась містерійна тяглість, своєрідна єдність... Не встигаю розібратися у власних почуваннях, як вже співають „Ніч вже йде". Пригасає ватра. Ще хвилинку всі стоять нерухомо, мов зачаровані. Та вже чується голос Зенка, що дякує всім за участь і запрошує до „Полтави". Розчулені, обмінюючись враженнями, поволі рухаємося. Радіємо, що таки вдалося „догнати літа молодії".

Вечірку продовжуємо в тому ж настрої. Імпровізації, скечі, хороводи, групові й сольові співи й танці. Якось магічно відновлюється пам'ять. Від „Подоляночки" до „Мужчини з минулим". Приготовлений Галиною Бартків-Калитяк монтаж пов'язує минуле із сучасним, веселе із меланхолійним. І так же чергуються пісні.

Деякі друзі ще вночі від'їжджають, але так тяжко повернутися до дійсности. Врешті хтось починає: „Час додому, час". Не без жалю прощаємось. Одні від'їжджають, другі розходяться по кімнатах.

У понеділок раненько, думаючи, що всі ще сплять, обережно заглядаю до їдальні. Надиво — багато вже тут, без найменшого знаку недоспаної ночі. Решта теж зразу надходить. І знову сміх, шум, гамір, хоча кількість вже значно змаліла. Надворі знов фотографуємось, прощаємось, про щось говоримо, вертаємось, і знов обнимаємось. За автом від'їжджає авто. Тихне Союзівка.

Можна з певністю сказати, що З'їзд був дуже вдалим, мав особливий товариський чар і залишив чудові спомини, які напевно скоро не забудуться. Був він і численнішим від попередніх, бо взяло в ньому участь коло 200 осіб. На жаль, з професорів змогли прибути лише два, а саме: проф. Степан Горак і проф. Матвій Мелешко. Офіційні привіти прислали такі професори, як: Омелян Кушнір, Ілля Демиденко, Володимир Процик і Мирослав Котис. Листовно вітали теж Архиєпископ Владика Борис (з Канади), проф. Іван Будурович, о. д-р Юліян Катрій і проф. Йосафат Пачовський. Ще надіслали привіти: Ілля Городецький — кол. організаційний референт УОКомітету в Реґенсбурзі та співосновник гімназії; Марія Голуб — кол. голова ОУЖ у Реґенсбурзі; Іван Дурбак — редактор „Вісника Оселі" і „Живої Газети" в Реґенсбурзі. Надійшли привіти й від шкільних товаришів, а саме: з Австралії написали Іван Полатайко, Омелян Слободян, Володимир Слободян з дружиною Танею Чубатою-Слободян; з Марокко — д-р Борис Витязь; з Франції — Володимир Косик; з Німеччини — Іван Волянський і Михайло Трач; з Канади — Ольга Клапіщак-Ганкевич, Нуся Кульчицька-Бойцун, Марійка Подолянко-Комарницька і Марійка Макогін-Королюк. А теж прийшли „місцеві" привіти від Романа Сербина і Олега Копцюха-Мороза. На жаль, не всі листи пошта доставила на час, деякі прийшли після З'їзду.

З нагоди З'їзду видано скромну, але змістовну, одноднівку. Хочеться вірити, що так гарно відновлена дружба не притупиться щоденним життям та турботами, а ясно присвічуватиме нам усім до наступної зустрічі.

Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій в Ню Йорку відбув квартальні наради

Ню Йорк, Н. Й. (О. Луцька). — У четвер, 26-го червня ц. р., тут у приміщенні Українського Народного Дому відбулись квартальні наради представників організацій — членів Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітального Відділу УККА, програму яких виповнили: слово, нововибраного голови КОАУО інж. Михайла Шпонтака, в якому він закликав до дружньої співпраці для добра української громади, а зорема для допомоги поневоленій Україні, біжучі справи, звітування, плян праці та різне.

Запляновано: участь української громади Митрополії в Тижні Поневолених Націй, 13-го липня ц. р., яка з уваги на уклад міжнародних подій в світі — повинна бути масовою; антибольшевицьку, політичну демонстрацію — 7-го листопада, під совєтською місією.

Опісля культурно-освітня й імпрезова референтка Олена Гентіш подала ряд запляновaних імпрез: Листопадовий святочний концерт при співучасті Візантійського хору з Голляндії — 9 листопада, вшанування 75-річчя Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій великого Ню Йорку — бенкетом і концертом при співучасті всіх мистецьких одиниць Ню Йорку в дні 20-го грудня та видання Пропам'ятної Книги.

На тему святкувань Актів Української Державности і Соборности 1918-19 років вив'язалася широка дискусія. Частина дискутантів висловилася за відзначеннями цього національного свята традиційним святочним концертом з участю молоді. Друга частина дискутантів піддержувала думку, що Акти 22-го січня 1918-19 років, це радісне свято, яке годиться відзначувати, подібно, як інші національні групи вшановують свої державні свята, репрезентаційним бенкетом із запрошенням впливових урядових чинників, преси, міжнародних зв'язків, та полученим із забавою для молоді.

Відтак організаційна референтка Стефанія Косович зреферувала справу видання Пропам'ятної Книги КОУАО у співпраці і за редакцією Л. Полтави, та закликала підготовити матеріяли, статті, історію поодиноких організацій, світлини.

Вкінці фінансовий референт М. Хоманчук подав вислід збірки на СКВУ, переведену під українськими церквами, св. Юра що принесла 428.75 долярів і в Асторії, яка завершилася сумою 118.25 долярів.

В нарадах взяло участь 35 осіб, представників організацій.

В Чікаґо відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

їх не пускали. Після довгих переговорів із американськими місцевими господарями цієї зустрічі, їм дозволено передати запискупрохання зустрічі з делеґацією. Совєтська делеґація погодилася прийняти одного представника кожної групи (в будинку були тільки дві групи). На зустріч прийняли дві особи: голову Відділу УККА д-ра Мирослава Харкевича та одну жінку, представницю жидівської групи.

На зустріч із делеґацією демонстрантів, проте, голова совєтської делеґації В. Матвеєв не прийшов. З поінформованих кіл відомо, що Матвеєв належить до першого десятка осіб з совєтської верхівки та є він здається впливовою людиною в т. зв. Комітеті Державної Безпеки. Він є відповідальним працівником дослідного бюра на ЗСА і Канаду.

На зустріч із представниками демонстрації прийшов Дмитро Гнатюк і два інші члени місії, які на зміну приходили або виходили. Представники демонстрантів з'ясували їм дійсну совєтську акцію в світі, в Афганістані, та зокрема говорили про московсько-совєтську політику геноциду щодо неросійських народів у СССР і допитувалися про політв'язнів у СССР. Після одержання листи ув'язнених політв'язнів ці совєтські представники виявили удаване здивування, коли мова про політв'язнів у СССР, зокрема в Україні. Коли їм було подано більш відомі прізвища політв'язнів, совєтські делеґати твердили, що в СССР засуджують тільки „сексуальних злочинців, хуліганів і кримінальників".

Пізніше учасники української демонстрації, між ними заступник голови Відділу УККА д-р Юліян Куляс, дали інтерв'ю кільком місцевим радіорепортерам про обманну совєтську місію „миру і роззброєння". Це інтерв'ю передавали по радіо цілий день.

У ДЕСЯТИЛІТТЯ СМЕРТИ ПРОФЕСОРА ОМЕЛЯНА ЦІСИКА

В суботу, 7-го червня 1980 р., в десятиліття відомого педагога, виховника і науковця, професора Омеляна Цісика, зібралися у парохіяльній залі в Ню Бронсвіку, Н. Дж., родина, приятелі і бувші учні Покійного, щоб спом'янути Його пам'ять. Із цієї нагоди зібрано 505 дол., які передано до Наукового Товариства ім. Шевченка на видання політичних поем Тараса Шевченка в опрацюванні Покійного професора Омеляна Цісика.

Датки зложили:

Евгенія і Марія Цісик	$50.00
Віра і Павло Лабінські	40.00
Родина Буртик	25.00
Тамара і Порфірій Панкевич	25.00
Родина Коць	25.00
Богдан Котис	20.00
Наталка і Іван Головінські	20.00
Володимира Падох	20.00
Марія і Михайло Слободян	15.00
Пані Ткачук	10.00
Романа і Богдан Ракочі	10.00
Ольга Дармохвал	10.00
Іванна і Ярослав Клим	10.00
Іван Яцишин	10.00
Родина Папроцькі	10.00
Родина Гатала	10.00
Остап Савчинський	10.00
Роман Форостина	10.00
Юрій і Софія Понишин	10.00
Анна Любомир і Василько Ратичі	10.00
Михайло Білас	5.00
Дрібні датки в день похорону	150.00

У НЮ ГЕЙВЕНІ ПОМЕРЛА БЛ. П. МАРІЯ ДАНИЛОВИЧ

Ню Гейвен, Конн. — Тут, у середу, 2-го липня ц.р. померла на 76-му році життя, народжена в Турці над Стриєм, Україна, колишня учителька у цій же місцевості та дружина нотаря бл.п. Івана Даниловича, Марія з Лодинських Данилович.

Покійна залишила у глибокому смутку велику родину в ЗСА, Україні і Польщі.

Парастас відбудеться у п'ятницю, 4-го липня, о год. 8-ій, в похоронному заведенні Е.Маркевича при 14 Трумбулл вул. у Ню Гейвені, а похорон буде в суботу, 5-го липня, о год. 10-ій ранку з того ж заведення до української католицької церкви св. Михаїла, а звідти на цвинтар св. Лаврентія.

Українське Академічне Козацтво „Чорноморе", Філядельфія, Па., ЗСА

Подаємо до відома всім своїм Членам та Українському Загалу сумну вістку, що дня 27-го червня 1980 р., в м. Балтімор, Мд., після важкої недуги, відійшов у Вічність

бл. п. проф.

ОСИП ЛАСАРКО

нар. 16-го травня 1906 р. на Буковині, Україна, батько Українського Академічного Козацтва „Чорноморе" та член різних українських громадських організацій у ЗСА.

ПОХОРОН Тлінних Останків відбудеться у вівторок, 1-го липня 1980 р. у Балтімор, Мд.

Родині Покійного висловлюємо співчуття.

FIDUCIT!

Старшина

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ СВ. ТРІЙЦІ в ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.

ділиться сумною вісткою з Парафіянами, з Громадянством, що довголітній член Парафіяльного Уряду і основник Парафії

бл. п.

ВОЛОДИМИР ФУРСІК

відійшов на Вічний Спочинок 27-го червня 1980 року, на 58-му році життя.

ПАНАХИДИ відбулися 28-го і 29-го червня 1980 року.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ були відслужені 30-го червня 1980 року в церкві Св. Тройці в Ірвінґтоні, Н. Дж., опісля Тлінні Останки перевезено до Українського Пантеону в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Синам Миколі і Степанові, висловлюємо найглибші співчуття.

Отець НАСТОЯТЕЛЬ — ПАРАФІЯЛЬНА РАДА

З глибоким смутком повідомляємо Друзів, Знайомих й Українську Громаду, що в неділю, 29-го червня 1980 року, внаслідок трагічного випадку, біля Української Оселі в Равнд Лейк, Ілл., відійшов у Вічність наш Найдорожчий і Незабутній МУЖ, СИН, БРАТ, ЗЯТЬ І ШВАҐЕР

бл. п.

РОСТИСЛАВ РИНДИК

нар. 16-го вересня 1948 р. в українському таборі в Міттенвальді, Німеччина.

ПАНАХИДА — в четвер, 3-го липня 1980 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Каппи в Чікаґо, Ілл.

ПОХОРОН в суботу, 5-го липня 1980 року, о год. 9-ій ранку, з того ж похоронного заведення до української катедри св. Миколая, а відтак на цвинтар св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Глибоким горем прибиті:

дружина — ЛІДА
мама — ОЛЕНА
брат — МИРОСЛАВ з дружиною КЕРОЛ і дітьми
теща — СТЕФАНІЯ САЄВИЧ
шваґри:
ЮРІЙ САЄВИЧ
ОЛЕГ САЄВИЧ з дружиною МАРІЙКОЮ і дітьми
Ближча і дальша Родина

У глибокому смутку повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих болючою вісткою, що наш Найдорожчий ТАТО

бл. п.

ВОЛОДИМИР ФУРСІК

по короткій, але важкій недузі, відійшов на Вічний Спочинок, дня 27-го червня 1980 року в Фрідгол шпиталі, Ню Джерзі.

Народився 30-го серпня 1921 р. в Кремянці на Волині.

ПАНАХИДИ відбулися 28-го і 29-го червня ц. р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 30 червня 1980 року з церкви Святої Трійці в Ірвінґтоні, Н. Дж., опісля Тлінні Останки були перевезені до Українського Пантеону до Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
сини:
МИКОЛА
І СТЕПАН

ЗАКІНЧЕНО УСПІШНО...

(Закінчення зі стор. 1)

Німеччина) — 6-ий заступник президента; Ілля Дмитрів (Англія) — 7-ий заступник президента. і д-р Ярослав Мусянович (Франція).

Заступали наші церковні Ієрархії на Сесії: о. пресвітер Семен Савчук від Української Греко-Православної Церкви в Канаді і о. митрат Мирослав Харина від Української Католицької Церкви в ЗСА. Митрополит Мстислав через хворобу не міг бути присутнім на Сесії, а також був перешкоджений Митрополит Максим. Обидва вони переслали Сесії свої побажання і проєкти на майбутнє. Отець митрат М. Харина заступає в Секретаріяті СКВУ Митрополита Мирослава Любачівського.

У своєму звіті президент Плав'юк підкреслив важливість Сесії з огляду на події в Україні і посилений курс русифікації. Останні документи від Української Гельсінкської Групи вказують, що, не зважаючи на гострі переслідування групи московсько-совєтським режимом на Україні, нові члени поповнюють її лави.

СКВУ є дійсною репрезентацією українського народу, бо його сполучує органічна єдність з українським народом, тоді, коли т. зв. уряд УССР є лише предметним знаряддям російського окупаційного режиму в Україні.

Він закликав до внутрішньої єдности, сконсолідованої дії української діяспори та до тіснішої співпраці з українськими дисидентами на Заході, які є лучником між корінною Україною й українською діяспорою.

Відтак довший звіт з діяльности Президії Секретаріяту СКВУ здав генеральний секретар Василь Безхлібник, обіймаючи такі ділянки діяльности Президії, як внутрішньо-організаційні справи Президії, внутрішню діяльність, зовнішні акції Президії, Інформаційну службу СКВУ, фінансові справи СКВУ, відзначення національних річниць тощо.

Окремі письмові звіти прийшли від Референтури Суспільної Служби; Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК — д-р Олександер Білик); Світової Ради Суспільної Опіки (Зенон Дуда); Світової Кооперативної Ради (Омелян Плешкевич); Світової Виховної Ради (д-р Роман Трач); Ради у Справах Культури (Богдан Стебельський); Комісії Організаційно-Студійної (Християна Мулькевич) та від окремих членів Секретаріяту.

Звіт Контрольної Комісії

Мгр Іван Винник, голова Контрольної Комісії (інші члени: Ольга Заверуха, д-р Остап Сокольський, д-р Олександер Білик і Іван Геврик), здав докладний звіт за фінанси СКВУ. Від 1-го січня до 31-го грудня 1979 року прибуло до каси СКВУ 111,678 долярів, що з перебранням суми 31,375.57 дол. з попереднього року (1978) дало суму 143,054.32 дол. З того видано в 1979 році суму 106,222.66 дол.. 10,000 дол. вложено в інвестиції і 362.26 дол. видано на різні видатки; в касі готівки залишилося 36,459.40 дол.

Пропонуючи новий бюджет на 1980 рік в сумі 125,000 дол., який було прийнято, Контрольна Комісія СКВУ подала ряд пропозицій для виконання та висловила признання Секретаріятові за взірцеве ведення канцелярії та діяльности взагалі.

Пожвавлена дискусія над справою „конфлікту інтересів"

Після звітів були численні запити та дискусія, в яких брало участь багато делегатів: К. Митрович (Франція), д-р Р. Трач, д-р В. Пушкар, І. Олекєин, В. Гарбар, П. Мельник, Л. Філь, В. Котульський (Аргентина), д-р Р. Данилевич, о. пресвітер Семен Савчук, о. митрат Мирослав Харина, проф. Микола Степаненко (про потребу створення документаційного центру для поборювання совєтської пропаганди), Іванна Рожанковська (про „Міжнародний Рік Дитини") й інші.

Делегат СУБ-у з Англії Ілля Дмитрів підніс справу вибору президента СКВУ Плав'юка на голову ПУН-у, що в Дмитрова інтерпретації спричинює „конфлікт інтересів" СКВУ. Його піддержали делегати: Степан Мудрик (Німеччина), Омелян Коваль (Бельгія), Володимир Мазур (Америка). З протилежними аргументами і в обороні М. Плав'юка виступали д-р Богдан Гнатюк, мгр Євген Мастикаш, д-р Р. Трач, д-р Степан Ворох, Стефанія Савчук, яка сказала, що ця справа вже була предметом нарад Президії Секретаріяту СКВУ, де на 15 присутніх членів одинадцять голосувало за Плав'юком, два були проти і два члени втрималися від голосування.

Настрої учасників втишилися дещо, коли С. Мудрик, делегат з Німеччини, заявив, що члени, які говорили про „конфлікт інтересів", не мали на меті усувати М. Плав'юка з президентури СКВУ, а прямо хотіли бути „на рекорді" в обороні статуту СКВУ, де спеціяльно зазначено, що головою СКВУ не може бути голова чи президент будь-якої політичної організації.

Давши можливість всім дискутантам висловити думки, врешті, на закінчення дискусії у власній справі відповідав М. Плав'юк. Зі зворушенням, але рішуче, він говорив, що як Президент СКВУ не надуживає свого становища в користь організації, в якій від довгих літ займав і займає чільні становища. Він, як голова Проводу Українських Націоналістів, до кінця своєї каденції в СКВУ не виконує цих своїх функцій і про це був офіційний комунікат. Він у першій мірі є українець і тому служить українській справі, виконуючи функції Президента СКВУ. Присутні оплескували виступ Плав'юка.

Панель про порушування національних і людських прав в Україні

В суботу, 28-го червня після вечері, відбуто панель про переслідування в Україні, яким проводив і виголосив відповідну інформаційну промову про рух за права людини сенатор Павло Юзик.

В програмі брали участь: Надія Світлична („Національні проблеми і Українська Гельсінкська Група"), Святослав Караванський („Конкретні заходи для правозахисного руху в Україні"), проф. Богдан Боцюрків („Переслідування релігії в Україні") і Ніна Строката-Караванська („Закордонне Представництво Української Гельсінської Групи в 1980").

Надія Світлична відразу відмітила відмінний характер Української Гельсінкської Групи від інших гельсінкських груп в СССР, бо УГГ в першу чергу бореться проти русифікації України. Вона згадала про „науковий" конгрес у травні 1979 року в Ташкенті, на якому рішено впроваджувати російську мову за мову навчання в дитячих садках і початкових школах у всіх неросійських республіках. Україну й інші неросійські республіки русифікують шляхом шкіл, преси, радіо і телевізії, і тих українських дисидентів, які виступають проти політики лінґвоциду, називають „українськими буржуазними націоналістами", арештують їх і засуджують на суворі вироки.

Святослав Караванський висловив ряд практичних порад відносно оборони українських політичних в'язнів, наприклад — пікетування совєтської амбасади, летючки, пресові і телевізійні кампанії тощо.

Проф. Боцюрків змалював релігійне положення в Україні, де совєтський уряд особливо суворо переслідує Українські Церкви. В Західній Україні існує далі Українська Католицька Церква в катакомбах; офіційно існує лише Російська Православна Церква, яка втішається підтримкою совєтського уряду. З протестантських церков, які існують в СССР і Україні леґально, переслідують особливо гостро українських баптистів-ініціятивників. Москва хоче зінтеґрувати всі християнські церкви в одну російську православну церкву.

Д-р Ніна Строката Караванська говорила про завдання Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи, а саме — дати всебічну допомогу Українській Гельсінкській Групі в Києві. Вона звернула головну увагу на розповсюджування документів про переслідування в Україні. Ніна Караванська говорила, що дослідницька діяльність членів Закордонного Представництва може допомогти створити інформаційні джерела для об'єктивної аналізи ситуації і подій в Україні.

В дискусії на тему, хто русифікує Україну, виринула проблема, яку ролю відіграє т. зв. український „уряд" у Києві. Висновки були майже однозгідні, що київський маріонетковий „уряд" є знаряддям Москви в колоніяльному поневоленні України. На думку Караванського, ми повинні уживати назви „Рух захисту українських патріотів."

Недільна Сесія

В недільній Сесії, яка почалася після Богослуження, генеральний секретар СКВУ В. Безхлібник відчитав проєкт діяльности СКВУ в біжучому році.

Стефанія Савчук реферувала справу відзначення 50-річчя штучного голоду в Україні. Д-р В. Душник говорив коротко про спільну акцію СКВУ зі світовими конгресами білорусів, естонців, литовців і лотишів у справі деколонізації СССР. Д-р О. Сокольський пропонував протидію совєтському оплюгавлюванню українських діячів у вільному світі. Д-р Ярослав Падох говорив про потребу науково-дослідчого центру, чим повинна зайнятися Наукова Рада — НТШ і УВАН; Леся Ковальська говорила про дальші пляни КПЛ та участь СКВУ в Мадридській Конференції. Д-р Ярослав Мусіянович (Франція) підніс справу українсько-жидівської співпраці та потреби підтримувати Жидівсько-Український Комітет, який був створений недавно в Ізраїлі.

Ред. Ігнат Білинський підніс справу вже голосної т. зв. „концепції ген. Григоренка" відносно того, хто насправді поневолює Україну — московські імперіялісти чи „партократія". Він теж згадав підписи деяких членів Закордонного Представництва УГГ під заявою в справі совєтського вбивства в Катині польських старшин в 1940 році. Він ставив питання дальшої співпраці СКВУ з українськими дисидентами, членами Закордонного Представництва УГГ.

В дискусії над цією справою виступали П. Мельник, І. Дмитрів, С. Мудрик, В. Мазур, д-р Р. Данилевич, В. Окіпнюк, Т. Буйняк, Л. Філь, Н. Караванська та М. Плав'юк.

Л. Філь твердив, що всі Українські дисиденти без огляду на те, які б вислови вони часом не уживали, всі є за визволення України. Ніна Караванська заявила, що учасники Українського руху спротиву від 1966 року є у війні з совєтським режимом і вони ні в якому разі не можуть не бути українськими патріотами.

М. Плав'юк, який безсторонньо і ділово керував дискусією, заявив, що СКВУ буде співпрацювати з усіми українськими дисидентами, які визнають засади СКВУ та принципи Українського Національного Визвольного Руху в Україні.

На пропозицію Президії Сесії доручено ред. Білинському, який приготовив резолюцію в цій справі, і Л. Філеві, який мав іншу резолюцію, узгіднити один текст для закінчення цієї дражливої справи. Після того вони подали спільно таку резолюцію:

„Співпрацювати з українськими дисидентами у вільному світі, які стоять на основних позиціях СКВУ і діють в дусі Української Гельсінкської Групи та Українського Національного Визвольного Руху, на основні взаємної консультації та координації".

Цю резолюцію прийнято одноголосно всіма учасниками Сесії.

На закінчення прийнято ряд адміністративно-технічних ухвал і ряд суґестій, включно з потребою контакту з Ієрархіями Українських Церков відносно відзначення тисячоліття християнства в Україні, підбір людей до Центрального Координаційного Комітету для Відзначення 50-річчя голоду, відзначення 60-річчя Українського Вільного Університету і т. п:

Всі учасники вповні підтримали пророблену працю СКВУ за минулий рік і схвалили плян на біжучі 1980-1981 роки. В загальному 14-та Сесія Секретаріяту СКВУ була в цілості конструктивною та будуючою. Відкриття й закриття Сесії відбулося з молитвою.

„Розкажу вам..."

(Закінчення зі ст. 2-ої)

спочили десь недалеко Шевченкової могили.

Що каже ця історія Николенка в совєтському журналі, призначеному для консумції наївного американського читача? Перш усього інтересне те, що ім'я героя, який утверджує совєтський економічний потенціял в Азії Николенко, а Ніколаєв, отже українці будують імперію в Казахстані, а не москалі.

Марко Николенко напевно дійсна особа. Один із тих здібних організаторів, яких так багато в нашому народі, але які працюють добре тільки під чужим наглядом. Коли прийдеться організувати своє рідне, і є на те нагода, вони розгублюються і радше ширять хаос, чим будують.

Жертва совєтських партійців

Марко виявив певно під наглядом совєтських партійців не абиякий організаторський хист у рідному Межиріччі і впав жертвою своїх здібностей. Опинився у Казахстані, бо був добрий організатор. Це місце, де багато наших людей з України опиняється чи так, чи сяк: виявивши себе вислужником режиму — вишлють, щоб показав себе ще більшим. А не будеш покірний — вишлють туди теж...

Як тут виграти з таким ворогом?

Розповідь кореспондента „Совєт Лайф" український читач сприйме як „Розкажу вам про Казахстан" — Любович. Але не-українець? Зрозуміє він, що із самого змісту репортажу виходить ясно, що Николенкову родину запроторили у Казахстан? Щастя, що не багато в Америці охочих читати той журнал. „Совєт Лайф".

Багато більше читачів мав би в СССР журнал „Амеріка", призначений для інформацій підсовєтського читача шляхом обміну, але він там недоступний. Я певен, що тільки вибрані читачі мали змогу переглянути в Україні недавнє число „Амеріка", де так широко і вірно передано вістки про ріст творчого життя нашої громади.

Відбулася інавгурація...

(Закінчення зі стор. 1)

про велике значення УКУ та його досягнення, який дає змогу вивчати правду про Україну, наше духове і культурно - національне життя. Блаженніший також благословив студентів, професорів і зібраних, зокрема привітав д-р Уляну Климишин, професора археології, вручаючи їй диплом. Вона викладає в цьому році курс про ранніх слов'ян.

Опісля проф. Василь Маркусь, професор університету ім. св. Лойоли в Чікаго, прочитав доповідь на тему: „Ідеал Република Хрістіяна в княжій Україні". Доповідач вияснив значення державної влади в початках Христової ери, коли то володар держави був світським і також релігійним провідником.

Кінцеве слово до студентів сказав о. ректор Музичка, взиваючи їх до праці в УКУ, до студій і мистецьких користей із Вічного Міста.

Піснею „Під Твою милість" закінчено святочну інавгурацію вакаційного курсу в УКУ.

Відтак відбулася зустріч студентів і професорів із громадянством при перекусці, що її приготовили Сестри УКУ.